

O ENCICLOPEDIÉ A BULGARISTICII ISTORICE DIN REPUBLICA MOLDOVA

Biblioteca bulgară „Hristo Botev” din Chișinău pe parcursul anilor a devenit unul din centrele culturale a bulgarilor din Chișinău, propagând istoria, știința, cultura, limba, literatura și folclorul bulgar prin conașionalii săi din Republica Moldova. Ne implicăm în elaborarea și implementarea multor proiecte, pentru a răspunde necesităților publicului larg. În același timp, atragem noi parteneri pentru realizarea obiectivelor propuse.

Unul dintre proiectele realizate cu succes la Biblioteca „Hristo Botev” este: Proiectul „Modernizarea Serviciului „Българско огнище” („Vatra bulgărească”). El a adus valoare bibliotecii, prin faptul că s-a mărit numărul de utilizatori de etnie bulgară, a crescut numărul lansărilor și prezentărilor de carte, conferințelor cu tematică bulgară, totodată biblioteca este frecventată adesea de multe delegații din Bulgaria.

În perioada de desfășurare a Proiectului dat, la 3 decembrie 2017, în incinta Bibliotecii „Hristo Botev” s-au efectuat filmări pentru documentarul „Profesorul Nicolai Cervencov la 70 de ani”. Filmul a derulat la 2 ianuarie 2018 în cadrul emisiunii „Unda Bugeacului” (Moldova 1). În cadrul filmărilor, în discuția cu partenerii de la Societatea Științifică a Bulgaristilor din Republica Moldova, le-am sugerat ideea de a aduna într-o culegere de studii toate materialele științifice ale profesorului Nicolai Cervencov, publicate în diverse ediții. Partenerii noștri au acceptat ideea. A fost constituită echipa de lucru în frunte cu dr. Ivan Duminica (vice-președinte al Societății Științifice a Bulgaristilor din Republica Moldova), care a selectat și redactorii textelor: dr., conferențiar universitar Nadejda Cara, dr. Liubomira Jacote, Zoia Casapova (textele în limba bulgară), dr., conf. cercetător Tatiana Zaicovschi (limba rusă), Angela Olărescu (limba română).

Colaboratorii bibliotecii noastre au luat parte activă la selectarea articolelor din colecția Bibliotecii „Hristo Botev” despre istoria locală a bulgarilor basarabeni, digitalizarea fotografiilor. Redactorii au depus mult efort la culegerea și transliterarea textelor din chirilică în grafie latină, precum și la traducerea în limba bulgară, verificarea textelor. La sfârșitul fiecărei lucrări sunt prezentate datele de ediție, titlurile culegerilor și revistelor, în care au fost publicate. Articolele sunt publicate așa cum au fost prezentate în original, fără prescurtări sau adăugiri din partea autorului. Toate materialele selectate se transmiteau doctorului în istorie Ivan Duminica, deoarece

pe umerii dumnealui căzuse responsabilitatea de a structura cuprinsul volumului dat. Dl Ivan Duminica este alcătuitorul acestui volum. Cartea a fost editată. Lansarea ei a avut loc la 14 martie 2018, la Academia de Științe a Moldovei. Suntem unica bibliotecă care în perioada implementării Proiectului „Modernizarea Serviciului „Българско огнище” la Biblioteca „Hristo Botev” am elaborat și editat o carte împreună cu partenerii noștri - Societatea Științifică a Bulgaristilor din Republica Moldova și Institutul Patrimoniului Cultural.

Cervencov, Nicolai. *Bulgaristica istorică din Republica Moldova = Историческа българистика в Република Молдова: сборник / съст. Иван Думиника; Ин-т за културно наследство към Акад. На науките на Молдова, Научно дружество на българистите в Република Молдова*. Кишинэу. 2018. 688 p.

Volumul conține informații despre viața și activitatea profesorului, doctorului habilitat în istorie Nicolai Cervencov, demonstrând că savantul este personalitatea care a contribuit și contribuie la dezvoltarea bulgaristicii istorice în Republica Moldova. Culegerea este structurată în șapte capitole dezvoltate în 688 de pagini. În partea introductivă este plasat articolul dlui dr. Ivan Duminica *Bulgar de la naștere, bulgarist prin vocație*. În cele șapte capitole ale monografiei sunt incluse toate articolele științifice ce țin de istoria bulgarilor basarabeni și a Renașterii bulgare naționale, publicate în țară și peste hotare și o parte din cele care încă nu au fost publicate. Această culegere de articole ale profesorului N. Cervencov sunt sistematizate în mod istoriografic, reflectând practic toate etapele de dezvoltare a bulgaristicii istorice autohtone și internaționale.

În Capitolul *Cercetări istoriografice* sunt incluse articole științifice de popularizare a științei istoriografice, toate fiind publicate în diverse reviste din Chișinău, Sofia, Moscova, Odesa, Harkov ș. a. În ele autorul se străduie să le facă cunoștință colegiilor bulgariști din alte țări cu direcțiile de dezvoltare a bulgaristicii din Republica Moldova, caracterizând în linii generale etapele principale de studiu ale istoriei bulgarilor în istoriografia Bulgariei, României, Rusiei, Republicii Moldova și Ucrainei.

Al doilea Capitol *Despre colegi* include articole dedicate activității științifice a cercetătorilor, care și-au consacrat viața studiului problemelor ce țin de istoria bulgarilor basarabeni. Autorul vorbește detaliat despre colegii săi cu care dumnealui a activat în

cadru Institutului de Istorie și Institutului de Cercetări Interetnice al Academiei de Științe a Moldovei și Societății Științifice a Bulgariștilor din Republica Moldova. Un șir de articole sunt dedicate și savanților din Ucraina și Rusia.

Capitolul III. *Prefața (cuvânt înainte) redactorului științific și consultant.* Aici sunt incluse cele mai multe dintre lucrări de istorie locală. Bulgaristul basarabean N. Cervencov, fiind inițiatorul și inspiratorul cercetărilor în acest domeniu, a susținut editarea lucrărilor despre satele Colibabovca și Chirsovo, despre restabilirea Bisericii „Sf. Gheorghe” din Taraclia. Prin intermediul Societății Științifice a Bulgariștilor din Republica Moldova, Nicolai Cervencov susține cercetările geneologice, precum și ieșirea de sub tipar a lucrărilor dlui Petr Caireac despre familiile bulgarilor din Taraclia, și Ivan Manolov, despre Cairaclia, dumnealui asumându-și și redactarea științifică a acestor teme valoroase. Profesorul N. Cervencov este caracterizat printr-o atitudine deosebit de responsabilă față de editarea lucrărilor, ce ține de istoriografia și istoria bulgarilor din Moldova și Ucraina.

În Capitolul IV *Recenzii* sunt incluse materialele de analiză a cărților din domeniul bulgaristicii istorice. Aceste recenzii pun în evidență unele procese legate de dezvoltarea etnicilor bulgari din Basarabia. O parte din recenzii ale dlui N. Cervencov, ce tratează diverse aspecte ale istoriei poporului bulgar, le face cunoștință cititorilor cu cărțile editate în Bulgaria, Ucraina și Rusia, ce se referă la tema dată.

Capitolul V. *Recenzii la tezele de doctorat* cuprinde referințele dlui N. Cervencov la diferite teze de doctorat, la care dumnealui a fost recenzent sau oponent oficial. De asemenea sunt incluse analizele tezelor de doctor ale cercetătorilor Maria Bilga, Elizaveta Cvilincova, dr. Ivan Duminica. Recenziile în cauză pun în evidență unele procese legate de dezvoltarea etnicilor bulgari din Basarabia.

Capitolul VI. *Conferințe științifice.* În capitolul dat sunt incluse comunicările de o mare valoare ale profesorului N. Cervencov de la un șir de conferințe științifice internaționale cu referire la istoria bulgarilor basarabeni în diferite perioade, ce descriu etapele

studiului de cercetare a diverselor aspecte ale istoriei, limbii și culturii diasporei bulgare în țara noastră. Dl N. Cervencov, prin comunicările sale la conferințele științifice din țară și de peste hotare, informa colegii bulgariști despre căile de dezvoltare a bulgaristicii din Moldova.

Capitolul VII. *Activitatea științifică și socială în imagini.* El se referă la activitatea științifică a profesorului N. Cervencov. Acest bogat material îl putem diviza în câteva categorii: *Fotografii*, ce reflectă participarea cercetătorului chișinăuean la diverse conferințe științifice și prezentări de carte, și *Poze*, unde este prezentată activitatea Societății Științifice a Bulgariștilor din Republica Moldova, precum și activitatea Universității de Stat din Taraclia „Grigore Țamblac” în perioada, când dl N. Cervencov activa ca primul rector al acesteia. O parte din imagini îl evidențiază pe profesorul Cervencov alături de colegii-bulgariști din Republica Moldova, Ucraina, România, Brazilia, Bulgaria, Rusia și Polonia. Ne bucură faptul, că majoritatea fotografiilor incluse în monografie, ce reflectă activitatea științifică și socială a domnului Nicolai Cervencov, au fost selectate din arhiva Bibliotecii „Hristo Botev”. Ele reflectă epizoade de la activități organizate și desfășurate în incinta bibliotecii (conferințe științifice, mese rotunde, întâlniri cu personalități, lansări și prezentări de carte, lecții publice), vizite ale unor delegații din Bulgaria.

Fiecare articol al dlui N. Cervencov reprezintă cu certitudine o sursă de informare științifică de mare valoare. Acestea sunt nu doar lucrări scrise la un nivel științific înalt, ci reprezintă o adevărată enciclopedie originală a bulgaristicii istorice în Republica Moldova.

Editarea monografiei *Bulgaristica istorică din Republica Moldova* a constituit un bun cadou către jubileul de 70 de ani a profesorului Nicolai Cervencov, care a fost marcat la 2 ianuarie 2018, iar noi suntem bucuroși că echipa Bibliotecii „Hristo Botev” a făcut parte din grupul de redacție a volumului dat.

Angela OLĂRESCU